

О ПИСЬМЕНЬХЪ ЧРЪНОРИЗЪЦА ХРАБРА

1. Прѣжде оубо словѣне не имѣахѣ писменъ · нъ чрѣтами и рѣзами чѣтаахѣ и гатаахѣ · погани сѣще · крѣстивъше же са · римьскъими и грѣчьскъими писменъ · нѣждаахѣ са писати словѣнскѣ рѣчи безъ оустроениѣ · нъ како можетъ са писати добрѣ · грѣчьскъими писменъ · богъ или животъ · или зѣло · или дѣланіе · или црѣкы · или чловѣкъ · или широта · или широта · или щедроты · или бдѣ · или ждоу · или юность · или азъикъ · и ина подобна симъ · и тако бѣша мнѡга лѣта ·

2. По томъ же чловѣколюбъць богъ · строи въсѣ · и не оставѣа чловѣча рода безъ разума · нъ въса къ разумоу привода и спасенію · помиловавъ родъ славѣнскъ · посъла имъ константина философа · нарицаемаго кyри́ла · мѣжа праведна и истинна · и сѣтвори имъ · ѿ · писмена и · ѿ · ова оубо по чиноу грѣчьскъихъ писменъ · ова же по словѣнцѣи рѣчи · отъ прѣваго же наѣнъ по грѣчьскоу ·

3. они оубо алфа · а съ азъ · отъ · а · зачатъ обоє · и такоже они · подобъше са жидовьскъимъ писменемъ сѣтвориша · тако и съ грѣчьскъимъ ·

4. жидове бо прѣвое писма имѣтъ алефъ · еже са сѣказаетъ оучение · сѣвращаѣще въводимоу дѣтицю · и глаголюще · оучи са · еже естъ алефъ · и грѣци · подобаще са томоу алфа рѣша · и сѣподоби са речение сѣказаниа жидовьска грѣчьскоу азъикоу · да речетъ дѣтицю въ оучениа мѣста · ици · алфа бо · ици са речетъ грѣчьскъимъ азъикомъ ·

5. тѣмъ бо подоба са сватъи кyри́лъ · сѣтвори прѣвое писма · азъ · нъ тако и прѣвоемоу писмени · азъ · и отъ бога даноу родоу словѣнскоу · на оутвѣрстие оустъ · оучаѣнимъ са боукъвамъ · великомъ раздвиженіемъ оустъ възгласитъ са · а она писмена маломъ раздвиженіемъ оустъ · възгласатъ са и исповѣдатъ са ·

6. Се же сѣтъ писмена словѣнска · сице ѿ подобаетъ писати и глашати · а · б · в · г · д · е · ж · з · ѣ · и · ѿ · к · л · м · н · о · п · р · с · т · у · ф · х · w · пѣ · ц · ч · ш · з · щ · ѣ · ї · х · ѣ · ѿ · ю · а · отъ сихъ сѣтъ · ѿ ·

ПОДОВЬНА ГРЪЧЬСКЪИМЪ ПИСМЕНЕМЪ · СЖТЪ ЖЕ СИ · А В Г Д Е З И І (Ї) К Л М Н
О П Р С Т У Ф Х W · И ПѢ · ХЛЪ · ТЪ · А · ДІ · ПО СЛОВѢНСКОУ АЗЪІКОУ · СИ · Б
Ж З А Ц Ч Ш Ъ Ц Ъ Ъ Ъ Ю А ·

7. ДРОУЗНИ ЖЕ ГЛАГОЛѢТЪ · ПО ЧТО ЕСТЬ · ЛІ · ПИСМЕНЪ СЪТВОРИЛЪ · А МОЖЕТЪ
СА И МЪНШИМЪ ТОГО ПЪСАТИ · ЪКОЖЕ И ГРЪЦИ · КД · ПИСМЕНЪ ПИШѢТЪ · А НЕ
ВѢДАТЪ КОЛИЦѢМЪ ПИШѢТЪ ГРЪЦИ · ЕСТЬ БО ОУБО · КД · ПИСМЕНЪ · НЪ НЕ
НАПЪНѢЖТЪ СА ТѢМИ КЪНИГЪ · И ПРИЛОЖИЛИ СЖТЪ ДЪВОГЛАСЪНЪИХЪ · ДІ ·
И ВЪ ЧИСМЕНЕХЪ ЖЕ · Г · Ё · И · Ё · И · Ё · И · СЪБЕРѢТЪ СА ИХЪ · ЛІ · ТѢМЪЖЕ
И ТОМОУ ПОДОБИЮ · И ВЪ ТЪЖДЕ ОБРАЗЪ · СЪТВОРИ СВАТЪИ КУРИЛЪ · ЛІ ·
ПИСМЕНЪ ·

8. ДРОУЗНИ ЖЕ ГЛАГОЛѢТЪ · ЧЬСОМОУ СЖТЪ СЛОВѢНСКЪИ КЪНИГЪ · НИ ТѢХЪ
БО ЕСТЬ БОГЪ СЪТВОРИЛЪ · НИ ТИ АНГЕЛИ · НИ СЖТЪ ИЖДЕКОНЪИ · ЪКО
ЖИДОВЬСКЪИ · И РИМЬСКЪИ · И ЕЛИНЬСКЪИ · ЕЖЕ ОТЪ КОНА СЖТЪ · И ПРИАТЪИ СЖТЪ
БОГОМЪ · А ДРОУЗНИ МЪНАТЪ · ЪКО БОГЪ САМЪ ЕСТЬ СЪТВОРИЛЪ ПИСМЕНА · И НЕ
ВѢДАТЪ СА · ЧТО ГЛАГОЛѢТЪ ОКАѢНЪИИ · ІАКО · Г · МИ · АЗЪІКЪИ ЕСТЬ БОГЪ
ПОВЕЛѢЛЪ КЪНИГАМЪ БЪТИ БЪТИ · ІАКОЖЕ ВЪ ЕВАНГЕЛИИ ПИШЕТЪ · И БѢ
ДЪСКА НАПИСАНА · ЖИДОВЬСКЪИ · И РИМЬСКЪИ · И ЕЛИНЬСКЪИ · А СЛОВѢНСКЪИ
НѢСТЪ ТОУ · ТѢМЪЖЕ НЕ СЖТЪ СЛОВѢНСКЪИ КЪНИГЪ ОТЪ БОГА · КЪ ТѢМЪ ЧТО
ГЛАГОЛЕМЪ · ИЛИ ЧТО РЕЧЕМЪ КЪ ТАЦѢМЪ БЕЗОУМЪНЪИМЪ · ОБАЧЕ РЕЧЕМЪ ОТЪ
СЛОВѢНСКЪИХЪ КЪНИГЪ · ЪКОЖЕ НАОУЧИХОМЪ СА · ІАКО ВСѢ ПО РАДОУ
БЪІВАЮТЪ ОТЪ БОГА · А НЕ ИНОГДОЖ ·

9. НѢСТЪ БО БОГЪ СЪТВОРИЛЪ ЖИДОВЬСКА АЗЪІКА ПРѢЖДЕ · НИ РИМЬСКА · НИ
ЕЛИНЬСКА · НЪ СУРЬСКЪ · ИМЪЖЕ И АДАМЪ ГЛАГОЛА · И ОТЪ АДАМА ДО ПОТОПА ·
И ОТЪ ПОТОПА · ДОНДѢЖЕ БОГЪ РАЗДѢЛИ АЗЪІКЪИ · ПРИ СТАЗПОТВОРЕНИИ ·
ІАКОЖЕ ПИШЕТЪ · РАЗМѢШЕНОМЪ ЖЕ БЪІВЪШЕМЪ АЗЪІКОМЪ · И ІАКОЖЕ СА
АЗЪІЦИ РАЗМѢСИША · ТАКО И ПРАВИ · И ОБЪІЧАН · И ОУСТАВИ · И ЗАКОНИ · И
ХЪІТРОСТИ НА АЗЪІКЪИ · ЕГУПЪТОМЪ ОУБО ЗЕМЛЕМЪРЕНИЕ · А ПЕРСОМЪ · И
ХАЛДѢОМЪ · И АСУРЪОМЪ · ЗВѢЗДОЧЪТЕНИЕ · ВЪШЬВЕНИЕ · ВРАЧЕВАНИЕ ·
ЧАРОВАНИЕ · И ВСѢ ХЪІТРОСТЬ ЧЛОВѢЧА · ЖИДОМЪ ЖЕ СВАТЪІА КЪНИГЪ · ВЪ
НИХЪЖЕ ЕСТЬ ПИСАНО · ЪКО БОГЪ СЪТВОРИ НЕБО И ЗЕМЛѢ · И ВСѢ БЪЖЕ НА НЕЮ ·

и чловѣка · и всѣ по радоу · ꙗкоже пишетъ · а елиномъ граматикѣ · риторикѣ · и философѣ ·

10. Нъ прѣжде сего елини не имѣахъ своимъ азъикомъ писменъ · нъ финицьскъими писменъи писаахъ свои си рѣчѣ · и тако бѣша многа лѣта · паламидъ же послѣжде пришѣдъ · научи отъ алфъи и витъи · ѿ · писменъ тѣкъмо елиномъ обрѣте · приложи же имъ кадъмъ милини писмена · ѿ · тѣмъже многа лѣта · ѿ · писменъ писаахъ · по томъже симонидъ обрѣтъ приложи · дъвѣ писмени · епихарии же съказатель три писмена обрѣте · и събѣра са ихъ · ѿ · по мнозѣхъ же лѣтѣхъ · дионусии граматикъ · ѿ · дъвогласънихъ обрѣте · по томъже дъругъи · ѿ · и дъругъи · ѿ · чисменита · и тако мнози многоъими лѣтъи · едѣва събѣраша · ѿ · писменъ ·

11. по томъже многомъ лѣтомъ многомъ лѣтомъ минѣвъшемъ · божиемъ повелѣниемъ · обрѣте са · ѿ · мѣжъ · иже прѣложиша отъ жидовьска азъика · на гръцьскъи азъикъ ·

12. а словѣньскъи кънигы · единъ сватъи константинъ · нарицаемъи курилъ · и писмена сътвори и кънигъ прѣложи · въ малѣхъ лѣтѣхъ · а они мнози многоъи лѣтъи · ѿ · ихъ писмена оустроиша · а · ѿ · прѣложение · тѣмъже словѣньска писмена сватѣиша сѣтъ и ѣстъи · сватъ бо мѣжъ сътворилъ ꙗ естъ · а гръцьска елини погани ·

13. Аще ли кѣто речетъ · ꙗко нѣстъ оустроилъ добръ · понеже са постраѣахъ и еше · отвѣтъ речемъ симъ · и гръцьскъи такожде многашѣдъи сѣтъ постраѣали · акулъ и симахъ и по томъ и ини мнози · оудобѣ бо естъ послѣжде потворити · неже прѣвое сътворити ·

14. Аще бо възпросиши кънигъчиъ гръцьскъиъ глагола · кѣто бѣ естъ писмена сътворилъ · или кънигы прѣложилъ · или въ кое врѣма · то рѣдъци отъ ихъ вѣдатъ · аще ли възпросиши словѣньскъиъ боукара глагола · кѣто бѣ писмена сътворилъ или кънигы прѣложилъ · то вси вѣдатъ · и отвѣщавъше рекътъ · константинъ философъ · нарицаемъи курилъ · тѣ нъи писмена сътвори и кънигы прѣложи · и меодии братъ его

· СЖТЪ БО ЕЩЕ ЖИВЪ · ИЖЕ СЖТЪ ВИДѢЛИ Я · И АЩЕ ВЪПРОСИШИ ВЪ КОЕ ВРѢМА
· ТО ВѢДАТЪ И РЕКАЖУТЪ · ТАКО ВЪ ВРѢМЕНА МИХАИЛА ЦѢСАРѢ ГРЪЧЕСКА · И
БОРИСА КЗНАЗѢ БЛЪГАРСКА · И РАСТИЦА КЗНАЗѢ МОРАВСКА · И КОЦЬЛѢ
КЗНАЗѢ БЛАТЪНСКА · ВЪ ЛѢТО ОТЪ СЪЗДАНИЯ МИРА · ҃ЅᲚᲗ ·

15. СѢТЪ ЖЕ И НИИ ОТВѢТИ · АЖЕ РЕЧЕМЪ · А НЫНѢ НѢСТЪ ВРѢМА · ТАКЪ
РАЗУМЪ · БРАТИЕ · БОГЪ ЕСТЬ ДАЛЪ СЛОВѢНОМЪ · ЕМОУЖЕ СЛАВА · И ЧЕСТЬ · И
ДРЪЖАВА · И ПОКЛАНѢНІЕ · НЫНѢ И ПРИСНО · И ВЪ ВѢСКОНЫЧНЫЯ ВѢКЫ ·

АМИНЪ : —